

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 33

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 19. august 1950

Bladid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 Árg.

Yvirlýsing til „Tingakross“⁶⁰

Vit skilja, at tú »Tingakrossur« kennir tað harmiligt [at] noyðast at ganga við merkinum, ið sjálvstýrisflokkurin kom at fáa, tá ið hansara formaður segði upp við javnaðarmenn, tí javnaðarflokkur var noyðdur at bróta við sambandsflokkinn, henda stórsta orðloysing í føroyskum politikki.

Men »Tingakrossur«, tú eigur at royna at sissa teg og verða stillhentur aftur og fáa aftur skilið at skriva sett og rætt.

Okkum veldi tað av sonnum harm, at okkara makkari og samarbeiðsmaður, meðan tey politisku ólógini hálvdi seg yvir folk og land, skuldi koma fyrri ta vamlagnu at geva sær og flokki sínum so meinán sting, sum tá ið hann gav sambandinum sess og megí sína heldur unn at vera í fylking við javnaðarmonnum.

Vit kundu haft hug at latið av harm okkara yvir, so illa sjálvstýrisflokkinum kom at verða fyrri. Men vit hava aftrað okkum við at gjørt tað, tí tað kann vera, at umstøðurnar, ið sambandið skapti líka áðrenn fundurin byrjaði, vóru ov ovbodnar at taka hjá einum sjúkum manni.

Men tá ið tú »Tingakrossur« nú ikki kann halda tær at tiga við skommuni, ið stóðst av — lat okkum siga — misstakinum, og letur skammarkensu tína reka teg longur út í villuna og rangleikan, sleppa vit ikki undan at siga nökur rættleiðandi orð.

Ja, »Tingakrossur«, hví fara fram við ósannindum, sjálvt um tað verður gjørt fyrri at fjala eitt — fyrri at nýta tilt egna orð — »ræðuligt« misstak.

Hin veruliga raðfylgjan við formanns- og næstformannsvalinum og uppsögn javnaðarflokksins var sum av okkum frágreitt og ikki sum tú »Tingakrossur« misminnist.

Um bólkaskapurin ikki var slitin skuldi lutakast haft verið millum Óregaard og Poulsen. Men tá ið 2 fóru frá javnaðarmonnum, átti sambandsmaðurin Poulsen næstformannssessin.

Javnaðar- og sjálvstýrismenn vórðu soleiðis skotnir heilt burtur úr tingsins forseti (presidium) og sjálvstýrismenn úr øllum

nevndum — alt av sjálvstýrisformannsins áum. Sjálvstýrismenn hava nú ikki mann í nakrari nevnd og onga ávirkan á nevndararbeiðið.

Aftaná at formaður, næstformaður og skrivarar vóru valdir, og aftaná uppsögnina av bólkaskapinum, lesur formaðurin upp uppsögnina frá javnaðarflokkinum til landsstýrið. Tað kann so stalt ikki rongast, at sjálvstýrisformaðurin segði upp bólkaskapin, áðrenn hann visti nakað um uppsögnina.

Hesa fundargongdina kunnu allir sannfórir áhoyrarar vátta, og hon er váttað av gerðabók lögtingsins.

Tað er upplýst, men lat tað verða sagt aftur:

Uppsögnin varð ikki skrivað, fyrr enn sambandsmenn aftaná kirkjugonguna, tætt undan tingsetiegarfundinum høvdu latið javnaðarflokkin vítað, at sambandsflokkurin ikki vildi ganga við til valfylking til val javnaðarmannum sum lögtingsformann.

Tað er tí skeið, Tingakrossur, at javnaðarmenn høvdu gingið leingi við hesi uppsögn sum einum dálki í ermuni.

Hon varð skrivað og kom einans sum javnaðarflokksins »spontana« svar til sambandsins brot við javnaðarmenn og hevði einki at gera við bólkalimirnar Louis Zachariasen og J. P. Davidsen.

Hvørjir, ið tóku stöðu fyrri javnaðarflokkin, viðkemur ongum. Tað er eitt innanflokksmál. Men tá ið tú »Tingakrossur« og aðrir eru forvitnir her og fara við skeivum, hava vit einki ímóti at siga tær og hinum:

Tá ið Andrass Samuelsen tætt undan kirkjugonguni falaði við Dam og Óregaard uppi í tinghúsinum vóru hvørki Smith, Davidsen ella brøðurnir Zachariasen til steðis og kundu so stalt ikki luttaka í samtali og verða varnir við, hvat ið sambandið hevði í kvittanum.

Komnir úr kirkjuní mótast P. M. Dam og L. Zachariasen á tinghústrappuni og Dam spyr L. Z. um hann kann koma á bólk-

fund at tala um fyristandandi, men L. Z. segði, at hann mátti heim fyrst. Tá ið L. Z. er ein sjúkur maður, var hervið einki at gera.

Stutta løtu undan tindfundinum kom Iversen sambandsflokksins vegna at tala um formannsvalið og útsetningina av tí. Heldur ikki tá vóru aðrir av bólkunum at hitta enn Óregaard og Dam.

At L. Z., Smith og Davidsen komu á tingfundin, tá ið allar samráðiingar við sambandið vóru lidnar, og tað hevði slitið seinastu avtalurnar við javnaðarmenn, kundi sjálvandi onga ávirkan hava á, tí tá var ovseint.

Okkum undrar, at tú »Tingakrossur« skal filast á tann lut, sjálvstýrisflokkurin hevur fingið í nevndum.

Sannleikin er, at eftir lutfallsreglum, hava sjálvstýrismenn fingið væl meiri enn teir eiga.

Javnaðarmenn eru 4, sjálvstýrismenn 2.

Eftir hesum eiga javnaðarmenn altíð mannin, tá ið talan er um bara 1 mann, og tá ið talan er um 2, skal lutakast vera. Men kortini hava sjálvstýrismenn altíð fingið annan av tveimum og ofta mannin, tá ið aðalurin bara átti ein.

Í vinnulánsgrunninum sat L. Zachariasen, men hann var, tá ið hann kom uppá val, troðkaður burtur úv fólkaflokkinum sambart flokkanna styrkiforhold.

Í Oyrnafjallsnevndini vann sambandið 2 við fyrsta valið.

Í tryggingarsambandið hevur flokkurin ongan valt, men javnaðarmaðurin varð vatdur uttandings.

Í skipafelaginum Føroyar hava javnaðarmenn 1, meðan har sita sjálvstýrismennir S. P. Zachariasen og Mitens.

Í valutaráðnum situr sjálvstýrismaðurin Mitens. Javnaðarmenn hava ikki meiri enn 1 har.

Í Færøsit, Grønlanpsfelaginum og Mentunnargrunninum situr ein javnaðarmaður. Tá ið tú »Tingakrossur«, talar um fastar lønir, kann tað sigast tær, at hesi nevndarstarv hava ikki haft

(Framh. 4 síðu.)

MJÓLKASØLAN

Nú fara teir so smátt at koma fram, teir, ið standa omanfyri mjólkasøluna til Sanatoriið í Hoydølum.

Louis Zachariasen sigur, at hann sum landsstýrismaður hevur sjúkrarhúsviðurskiptini í sínum hondum; men sigur hann, at hetta, ið fram er farið mjólkasølum viðvikandi er honum ókunnugt.

Ja, tað er væl trúligt; men er tað so liðugt við? Er tað ikki so, at L. Zachariasen kortini má taka ábyrgdina á seg fyrri tað, ið fram er farið í hesum máli — so leingi hann einki ger fyrri at fáa tað aftur á beint?

Koreastríðið.

fer fram í grimdum, Amerikumenneru illa kroystir. Men teir hava mannað seg nakað upp-aftur. Menneru ræddir fyrri einum avgerandi áløpi frá Nordanmonnum í Koreu. Spennandi hvussu leikur ferð.

Ameriku og Formosa

Formosa vilja vit verja siga amerikumenner. Har skulu eingir reyðir kinamenner koma, sigur Trumann.

Churchill frægi

hevur hildið megnarræðu. Hann kendist eins og tá ið harðast stóð á. Hann eggjar øllum andstöðumonnum Bolsanna at fylkjast. Tí nú draga dimm skýggj á friðarhimmalin.

Javnaðarmenn í Bretlandi

hava allir sum ein tikið stöðu fyrri sameindum Europa og siga, at Bretland er ein partur av Europa vesturhelmingi og vil standa og falla við honum.

Menn siga hesa stöðu koma av, at teir eisini meta bolsarnar at dubba seg til áløps frá eystur-týskalandi.

Grønlandsfiskiskapurin

er framvegis ófóru. Nú er »Oyrnafjall« um at vera fullt. Snørrisskipunum gongst betri enn linuskipunum.